

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Τηλ. επικ.: 213 130 7023

Αθήνα, 18 - 12-2018
Αρ. Πρωτ.: 761

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Κοιν.:
Βουλευτή: κ. Δ. Καμμένο
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση & Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων (Α.Κ.Ε.): 3331/298/13-11-2018

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 3331/298/13-11-2018 Ερώτησης & Α.Κ.Ε. του Βουλευτή κ. Δ. Καμμένου με θέμα «Οι αποζημιώσεις υπέρ των οικογενειών των θυμάτων και των αναπήρων από εγκληματικές πράξεις», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Καταρχάς, θα θέλαμε να επισημάνουμε στον ερωτώντα Βουλευτή ότι είναι διαφορετικές οι περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται, δηλ. θανάτου που προήλθε από δράση κρατικού οργάνου και θανάτου που προήλθε κατά την εκτέλεση υπηρεσιακού καθήκοντος και εξαιτίας αυτού, αφού μόνο οι πρώτες θα μπορούσαν να υπαχθούν στις διατάξεις περί αποζημίωσης θυμάτων εγκλημάτων βίας που προβλέπονται στο νόμο σύστασης και λειτουργίας της Ελληνικής Αρχής Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων (ν. 3811/2009 (Α' 231/18-12-2009)). Άλλωστε για τις περιπτώσεις εργαζομένων του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα που απεβίωσαν κατά και εξαιτίας της εκτέλεσης του υπηρεσιακού τους καθήκοντος (πχ πιλότοι, αστυνομικοί), ισχύουν και τα οριζόμενα στην παράγραφο 20 του άρθρου 14 του ν.2266/1994.

Αναφορικά δε με το 3^ο ερώτημα, δεν είναι εφικτή η αναζήτηση δικαστικών αποφάσεων, επί αποζημιώσεων μεμονωμένων περιπτώσεων, από τις αρμόδιες δικαστικές υπηρεσίες της χώρας, δεδομένου ότι η καταχώριση των περιπτώσεων αυτών γίνεται με συγκεκριμένα στοιχεία (πχ. αριθμός δικογραφίας, τόπος – χρόνος τέλεσης της πράξης, στοιχεία θυμάτων κλπ), τα οποία δεν προκύπτουν από την κατατεθείσα Ερώτηση. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου μας δεν λαμβάνει γνώση και δεν τηρεί αρχείο με δικαστικές αποφάσεις επί αποζημιώσεων, αλλά μόνον των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων.

Πιο αναλυτικά:

Με το **νόμο 3811/2009** για «Αποζημίωση των θυμάτων εγκλημάτων βίας από πρόθεση (Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου 2004) και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, συστάθηκε η **Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων**, η οποία λειτουργεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποφαίνεται, επί των αιτήσεων αποζημίωσης των θυμάτων εγκλημάτων βίας από πρόθεση και των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 348Γ, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα, καθώς και του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα όταν το θύμα είναι ανήλικος».

Βάσει του άρθρου 3 παρ. 2 του ως άνω ν. 3811/2009, η αξίωση αποζημίωσης γεννάται: α) στην περίπτωση που ο δράστης του εγκλήματος δεν διαθέτει τους απαιτούμενους προς τούτο πόρους, από την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης, β) στην περίπτωση που δεν μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητα του δράστη, από τη θέση της δικογραφίας στο αρχείο

αγνώστων δραστών και γ) στην περίπτωση που ο δράστης δεν μπορεί να διωχθεί ποινικά ή να του επιβληθεί ποινή, από τη θέση της δικογραφίας στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα ή από την έκδοση αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή από την έκδοση αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή από την με οποιονδήποτε άλλο τρόπο οριστική περάτωση της υπόθεσης.

Βάσει του άρθρου 8 του ιδίου νόμου, προβλέπεται ο «Προσδιορισμός του ποσού της αποζημίωσης» χωρίς να αναφέρονται ειδικά κριτήρια. Ειδικότερα:

1. Για τον προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ελληνικού δικαίου, με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου.

2. Η **αποζημίωση καλύπτει τα ιατρικά έξοδα και νοσήλια, την εξειδικευμένη ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος** όταν δεν υφίσταται δημόσια δομή ψυχικής - ψυχολογικής στήριξης στον τόπο κατοικίας ή διαμονής του θύματος, την **απώλεια εισοδήματος** για εύλογο χρονικό διάστημα, τις **δαπάνες αλλαγής περιβάλλοντος και κατοικίας**, ιδίως τις δαπάνες μετακόμισης και αγοράς απαραίτητων καταναλωτικών αγαθών για την μετεγκατάσταση σε ασφαλές περιβάλλον και τα **έξοδα κηδείας**. Το ύψος των ποσών της αποζημίωσης για την ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Υγείας, ενώ το είδος των δαπανών αλλαγής περιβάλλοντος που καλύπτονται και το ύψος αυτών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών. Η αποζημίωση δεν καλύπτει την εκ μέρους του θύματος, συγγενούς του ή τρίτου καταβολή λύτρων στους δράστες των εγκλημάτων της αρπαγής (άρθρο 322 Π.Κ.) και της αρπαγής ανηλίκων (άρθρο 324 Π.Κ.).».

3. Κατά τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης συνυπολογίζονται οι δαπάνες που τυχόν κατέβαλε το Ελληνικό Δημόσιο για τη νοσηλεία του αιτούντος, καθώς και οποιοδήποτε άλλο ποσό έχει εισπράξει το θύμα από τον δράστη, από την κοινωνική ασφάλιση ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του ως άνω νόμου: *Οι ανακριτικές, προανακριτικές και εισαγγελικές αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν με σαφήνεια τα θύματα εγκλημάτων βίας από πρόθεση σχετικά με το ενδεχόμενο δικαίωμα τους για υποβολή αίτησης αποζημίωσης, καθώς και για τις ειδικότερες διατυπώσεις άσκησης του. Για την ενημέρωση αυτή συντάσσεται έκθεση, σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 148 έως 153 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.*

Οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατά τη διάρκεια των ετών που λειτουργεί η **Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων** και έως σήμερα, είναι τριάντα (30) και έχει χορηγηθεί το ποσό των 70.184,07 ευρώ για τρεις (3) περιπτώσεις που οι αιτήσεις έγιναν δεκτές. Επισημαίνεται ότι το αρχείο με τις ως άνω αποφάσεις δεν μπορεί να δημοσιευτεί καθώς εμπεριέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με τον πρόσφατο **νόμο 4531/2018** (Α' 62/05-04-2018), αφού διαγνώστηκε η περιορισμένη εφαρμογή του θεσμού, επήλθαν οι εξής αλλαγές/βελτιώσεις στον προηγούμενο νόμο (3811/2009):

- η αποζημίωση καλύπτει πλέον την εξειδικευμένη ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος όταν δεν υφίσταται δημόσια δομή ψυχικής - ψυχολογικής στήριξης στον τόπο κατοικίας ή διαμονής του θύματος, τις δαπάνες αλλαγής περιβάλλοντος και κατοικίας, ιδίως τις δαπάνες μετακόμισης και αγοράς απαραίτητων καταναλωτικών αγαθών για την μετεγκατάσταση σε ασφαλές περιβάλλον. Το ύψος των ποσών της αποζημίωσης για την ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη του θύματος καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Οικονομικών και Υγείας, ενώ το είδος των δαπανών αλλαγής περιβάλλοντος που καλύπτονται και το ύψος αυτών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών,

- η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης προσδιορίζει την εξέταση της υπόθεσης εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της σχετικής αίτησης και αποφαινεται οριστικά εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία προσδιορισμού της υπό κρίση αίτησης,

- για την άσκηση προσφυγής στον αιτούντα και στο Ελληνικό Δημόσιο ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, κατά της απόφασης της Ελληνικής Αρχής Αποζημίωσης ορίζεται πλέον προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών.

Άλλωστε, βάσει του νόμου 4478/2017 (Α' 91/23-06-2017) άρθρο 61 «**Δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων**».

1. Το θύμα, ανάλογα με τις ανάγκες του, δικαιούται να έχει πρόσβαση σε δωρεάν και εμπιστευτικές υπηρεσίες γενικής ή ειδικής υποστήριξης και φροντίδας, πριν, κατά και, για εύλογο χρονικό διάστημα, μετά το πέρας της ποινικής διαδικασίας. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να επεκταθεί και στους οικείους του θύματος, ανάλογα με τις ανάγκες τους και με τη βαρύτητα της βλάβης που υπέστησαν λόγω της αξιόποινης πράξης που τελέστηκε εις βάρος του θύματος.

2. Η Αστυνομία ή άλλη αρμόδια αρχή, στην οποία κατατέθηκε η καταγγελία του θύματος, ενημερώνει και παραπέμπει το θύμα, κατόπιν αίτησής του, σε υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας, ανάλογα με τις ανάγκες του και τη βαρύτητα της βλάβης που υπέστη από την αξιόποινη πράξη.

3. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων του παρόντος δεν εξαρτάται από τη νομότυπη ή μη υποβολή της καταγγελίας της αξιόποινης πράξης.

4. Οι υπηρεσίες γενικής ή ειδικής υποστήριξης και φροντίδας θυμάτων παρέχονται από την Αστυνομία και κάθε αρμόδια αρχή, καθώς και από δημόσιους φορείς όπως, ιδίως, οι κοινωνικές υπηρεσίες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, οι δομές ψυχικής υγείας για ενήλικες, παιδιά και εφήβους, οι συμπαραστάτες του δημότη, τα Κέντρα Κοινότητας, τα συμβουλευτικά κέντρα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, υποστηρικτικές δομές του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εξειδικευμένες υπηρεσίες ανηλίκων θυμάτων, όπως τα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανήλικων Θυμάτων της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπου λειτουργούν, καθώς και από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και ενώσεις προσώπων που οργανώνονται σε επαγγελματική ή σε εθελοντική βάση, ανάλογα με τη φύση των υπηρεσιών.

5. Τα τέκνα γυναικών θυμάτων προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας, οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, ενδοοικογενειακής βίας, εμπορίας ανθρώπων, σωματεμπορίας, καθώς και εγκλημάτων με ρατσιστικά χαρακτηριστικά έχουν δικαίωμα στα μέτρα υποστήριξης και φροντίδας του παρόντος άρθρου.

Τέλος, στο «**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**» του ανωτέρω νόμου (4478/2017), προβλέπεται δέσμη μέτρων για την προστασία των θυμάτων, όπως:

- Δικαίωμα να αποφεύγεται η επαφή μεταξύ θύματος και δράστη
- Δικαίωμα προστασίας των θυμάτων κατά την ποινική έρευνα
- Δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής
- Ατομική αξιολόγηση των θυμάτων για τον προσδιορισμό ειδικών αναγκών προστασίας, και
- Δικαίωμα προστασίας θυμάτων με ιδιαίτερες ανάγκες προστασίας κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ**

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...3...
Αριθμός σελίδων συνημμένων: ...0...
Σύνολο σελίδων: 3